

Proces Verbal nr.9

ședința ordinară a CCP Cimișlia din 14 septembrie 2023, ora 14.00, sediul primăriei or. Cimișlia, bir . nr.6 , et.1 (Raileanu Natalia- PRO Cimișlia)

Prezenți la ședință - 10 membri CCP Cimișlia

1. Andrei Bargan – președinte CCP Cimișlia
2. Natalia Răileanu – manager de proiect
3. Anastasia Balmuș
4. Irina Josu
5. Vlad Balaban
6. Ana Donia – asistent de proiect pentru comunicare
7. Tatiana Cojocaru
8. Svetalana Moroz - online
9. Anastasia Rusu – online, consultant jurist
10. Olga Pașcaneanu - online

Invitați la ședință

- Oleseă Răcilă, șefa Direcției Finanțe raionale Cimișlia
- Vasile Sidor, facilitator proiect EEF

Ordinea de zi

1. Cu privire la elaborarea propunerilor pentru completarea bugetului raionului Cimișlia pentru anul 2024, în contextul inițierii procesului de elaborare a proiectului de decizie

Informează: Andrei Bargan

În cadrul ședinței au fost discutate sugestiile din partea societății civile care ulterior vor fi sintetizate într-o recomandare în adresa Consiliului Raional Cimișlia, pentru Direcția Finanțe Cimișlia care a anunțat despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de decizie cu privire la aprobarea bugetului raional Cimișlia pentru anul 2024

- Potrivit <https://raioncimislia.md/2023/08/29/directia-finante-cimislia-anunta-despre-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-decizie-cu-privire-la-aprobarea-bugetului-raional-cimislia-pentru-anul-2024/>, Direcția Finanțe Cimișlia invită toate părțile interesate să prezinte propuneri și sugestii la adresa electronică d.finantecim@gmail.com , pînă la data de 29.09.2023, ora 17.00, inclusiv.

Perioada procesului de consultare publică : 22 august până 29 septembrie 2023, ora 17:00

Elaborarea proiectului bugetului raional pentru anul 2024 poate fi o sarcină complexă, deoarece implică prioritizarea resurselor financiare pentru a satisface nevoile comunității. În acest sens , au fost sselectate câteva propuneri generale care ar putea fi luate în considerare în elaborarea bugetului raional pentru anul 2024, după cum urmează :

1. Domeniul Educație:

Resursele la acest compartiment sunt cu destinație specială din Bugetul național, alocat conform numărului de elevi încadrați în sistemul educațional la nivel raional.

Alocarea unei părți semnificative a bugetului pentru educație este crucială pentru dezvoltarea a comunității. , în acest sens este dorită investirea resurselor pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare și asigurarea accesului la tehnologie pentru elevi.

Recomandarea CCP la acest capitol este direcționarea resurselor spre îmbunătățirea capacităților elevilor prin dezvoltarea infrastructurii școlare și asigurarea accesului la tehnologii inovative pentru elevi.

2. Domeniul Sănătate:

Pentru asigurarea unor servicii medicale de calitate, ca principiu esențial în asigurarea unui trai decent, Bugetul Consiliului raional Cimișlia este suplinit prin venituri cu destinație specială din Bugetul de Stat

Pentru procurarea echipamentului și utilajelor medicale și retribuirea muncii responsabil este finanțare salarii, iar CNAM- asigură cu mijloace bănești serviciile medicale asigurate, medicamente s.a. creșterea finanțării pentru menținerea infrastructurii spitalelor, rețelelor, centrelor de sănătate comunitare și programe de sănătate preventivă, sprijinirea campaniilor de educație pentru sănătate.

3. Domeniul Infrastructură:

Pentru creșterea calității vieții cetățenilor în raionul Cimișlia, este esențială să fie îmbunătățite rețelele de infrastructură, , extinderea rețelelor de canalizare și apă, dezvoltarea parcurilor și spațiilor publice, reparațiile rutiere , care vor contribui la creșterea calității vieții în comunitățile rlu Cimișlia

4. Domeniul Dezvoltare economică:

Pentru asigurarea dezvoltării economice a rlu Cimișlia este important să fie sprijinite afacerile locale și să fie promovate inițiativele de dezvoltare economică ce pot crea locuri de muncă și stimula creșterea economică.

De obicei sprijinul binevenit în acest sens are loc prin acordarea de finanțări ce vin ca un suport în dezvoltarea antreprenoriatului local.

Recomandarea CCP este de a aloca resurse din fondul disponibil pentru proiecte care să susțină antreprenoriatul local și să atragă investitori.

5. Domeniul protecția mediului:

Protecția mediului este un Obiectiv de Dezvoltare durabilă care contribuie la realizarea politicilor naționale stabilite în Agenda 2030.

Actualmente autoritățile naționale și internaționale recomandă identificarea măsurilor viabile pentru protecția mediului și a schimbărilor climatice prin programe de reciclare, investiții în energie regenerabilă și educație ecologică

Recomandarea CCP este de a planifica resurse financiare care să acopere cheltuielile necesare în realizarea activităților pentru protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice.

6. Domeniul Cultură și recreere:

Promovarea culturii și a activităților recreative poate spori calitatea vieții în raion.

Recomandarea CCP este de a spori alocarea de fonduri pentru susținerea evenimentelor culturale, construirea de facilități sportive și recreative și dezvoltarea programelor culturale pentru tineri. Evidențierea alocațiilor bugetare pentru funcționarea Centrului raional de Tineret, tinerilor NEET.

7. Domeniul Asistență socială:

Este un domeniu vast care necesită cheltuieli semnificative pentru diverse categorii de beneficiari ai asistenței sociale. La acest compartiment cheltuielile vor fi suportate prin intermediul Agenției Teritoriale .

Recomandarea CCP este de a aloca resurse pentru finanțarea pentru servicii de îngrijire a vârstnicilor, ajutor social pentru cei aflați în dificultate și programe de sprijin pentru familiile defavorizate.

8. Domeniul Tehnologie și digitalizare:

Investițiile în tehnologie și digitalizare pot îmbunătăți eficiența serviciilor publice și pot facilita accesul la informații și servicii pentru comunitate. Recomandarea CCP este de a aloca resurse pentru dezvoltarea infrastructurii IT și proiecte de transformare digitală.

9. Domeniul Siguranța publică:

Recomandarea CCP este de a majora finanțarea pentru poliție, pompieri și alte servicii de siguranță publică pentru a asigura un mediu sigur pentru locuitorii raionului.

10. Domeniul Participare publică:

Procesul de participare publică este un element important în realizarea principiilor democratice și a bunei guvernări. Pentru a realiza un proces participativ este important să fie create premise pentru facilitarea procesului de elaborare a bugetului cu implicarea și consultarea comunității.

Recomandarea CCP este de a organiza ședințe publice și de a colecta feedback pentru a ține cont de nevoile și prioritățile cetățenilor.

Concluzii:

Recomandările elaborate vor fi adresate Consiliului Raional cu mențiunea că aceste reflectă nevoile specifice ale comunității, astfel sunt prioritare pentru asigurarea unui nivel de trai mai bun în RI Cimișlia.

De asemenea considerăm oportună examinarea recomandărilor oferite în cadrul comisiilor raionale de specialitate și introduse în bugetul raional pentru a.2024 în corespundere cu resursele disponibile.

Pentru a clarifica esența situației privind formarea bugetului raional pentru a.2024, cuvînt s-a oferit dnei Olesia Răcilă, șefa Direcției Finanțe a raionului Cimișlia, care a informat CCP-ul despre componența bugetului raional pentru a. 2024 și resursele planificate, astfel:

-Bugetul raional pentru anul 2024 se formează conform directivelor Ministerului Finanțelor atât la partea de venituri, cât și la partea de cheltuieli.

La partea de venituri:

-90% din bugetul raional pentru anul 2024 vor fi transferuri cu destinație specială – salarii, învățămînt, centre de sănătate, cultură s.a.

-Din anul 2024, se vor micșora veniturile și cheltuielile pentru gestionarea spitalelor, deoarece insitutuțiile medicale publice au trecut în subordinea Ministerului Sănătății, iar autoritățile de prestare a serviciilor sociale vor trece în subordinea Agenției Teritoriale de Asistență Socială (minus cca 18,5 mln lei).

- La partea de cheltuieli sunt planificate :

- Azilul de bătrîni din subordinea CR Cimișlia necesită cca 2,5- 3 mln lei anual

- Sunt două credite de rambursat din partea CR Cimișlia- Energetic 2 (2,9 mln lei), Construcția locuințelor sociale pentru raionul Cimișlia (cca 1 mln lei în a.2024)

- Reparația Scolii de Arte – cca 2,5 mln lei

- Reparația Casei de Cultură a or.Cimișlia (1 mln lei contribuție la proiect de 10 mln lei)

-Hala Agricolă în Parcul Industrial Cimișlia (0,5 mln lei- contribuție 10 % la proiect)

-Dacă propuneți propuneri de alocare de finanțe în proiectul bugetului, propuneți și surse de venit de acoperire sau de unde putem scoate și distribui la alte cheltuieli.

Vlad Balaban, Irina Josu, Natalia Răileanu au solicitat creșterea alocării banilor pentru tineret, inclusiv pentru tinerii NEET.

Andrei Bargan s-a interesat de contribuția CR Cimișlia în promovarea proiectelor Societății Civile raionale. Dlui a menționat că personal a propus prin intermediul unor consilieri raionali acum doi ani să fie alocate 200 mii lei în bugetul CR Cimișlia pentru contribuții la proiectele Societății Civile din raionul Cimișlia. Consilierii au votat. În buget s-a inclus suma, dar până la sfîrșitul anului nu a fost folosită- motivul- nu a existat (și nici în prezent nu este aprobat) la nivel raional un Regulament cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor organizațiilor necomerciale.

Ana Donia a specificat că proiectul CJ Iași privind îmbunătățirea educației incluzive, copiilor CES, aprobat spre finanțare pentru 2024 (cca 400 mii euro) ar trebui să îmbunătățească situația în domeniul.

- **Propuneri privind proiectul bugetului CR Cimișlia pentru a.2024**

• **Andrei Bargan**

1) Elaborarea de comun accord (CR Cimișlia și CCP Cimișlia) în baza Hotărării de Guvern

Nr. 656 din 23-09-2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor organizațiilor necomerciale
Publicat : 04-11-2022 în Monitorul Oficial Nr. 343-348 art. 820 a unui Regulament respectiv pentru CR Cimișlia. În termen de 3 luni

- 2) Alocarea în bugetul raional Cimișlia pentru a.2024 a sumei de 500 mii lei pentru finanțare nerambursabilă în bază de concurs a proiectelor organizațiilor necomerciale din teritoriu. Practica demonstrează, că 1 leu contribuție la proiecte OSC, poate aduce în buget venituri înzecite în domeniile infrastructură, IT, sănătate, cultură s.a.
- **Vlad Balaban**
    - 1) Dublarea bugetului pentru Centrul de tineret a CR Cimișlia pentru a.2024 de la 60 mii lei la 120 mii lei
    - 2) 90% din alocările bugetare pentru a.2023 pentru Centrul de Tineret al CR Cimișlia s-au cheltuit pentru arenda încăperilor de la primăria orașului Cimișlia, servicii comunale, pe când CR Cimișlia dispune de spații libere, care ar reuși să le ofere tinerilor (recomandare cu privire la utilizarea rațională și eficientă a resurselor planificate)
  - **Natalia Răileanu**
    - 1) Evidențierea liniilor bugetare pentru tinerii NEET pentru a.2024 și informarea tinerilor prin comunicate informative despre sumele alocate tinerilor
  - **Vasile Sidor**
    - 1) Reducerea numărului de personal (organigrama CR Cimișlia) pentru a. 2024 cu 20%. (luni și ani întregi sunt locuri vacante la CR Cimișlia).

S-A DECIS:

De luat act de informația prezentată.

A pune în sarcina dlui Andrei Bargan colectarea și altor propuneri pînă pe 26 septembrie 2023.

De înaitat propunerile sintetizate Direcției Finanțe și CR Cimișlia pînă pe 29 septembrie 2023.

Președinte CCP Cimișlia

Andrei Bargan

Secretara ședinței

Natalia Răileanu